

Redaktionsledelsens forord

I redaktionen på *Kvinder, Køn & Forskning* er vi stolte af at kunne præsentere et særnummer om racialisering og racisme i Danmark. Racialisering og racisme udgør centrale sociale, politiske og kulturelle akser af forskel, der strukturerer ulighed, diskrimination og marginalisering, og som differentierer menneskers adgang til ressourcer og privilegier, såvel som deres relative udsathed for eksklusion og vold. Som både forskningen og de antiracistiske bevægelser gør klart, er racisme fortsat strukturerende for ulighed og diskrimination på synlige såvel som mere subtile måder. Det redaktionelle kollektiv på *Kvinder, Køn & Forskning* har gennem de seneste fire år (dvs. både før og efter den nuværende redaktionsledelse trådte til) prioriteret at arbejde med en redaktionel profil og prioritering, hvor minorisering – herunder racialisering og racisme – ikke blot udgør et add-on til kønsforskningen. Derimod ønsker redaktionen at en række intersektionelle minoriserede perspektiver og særligt racialisering og racisme skal udgøre et udgangspunkt for den feministiske samtale og dermed som et af kønsforskningens centrale teoretiske og empiriske felter. Denne ambition har dels afspejlet sig i redaktionens sammensætning, hvor repræsentation udgør en væsentlig prioritering, dels har det afspejlet sig i centreringen af forskning, som er skrevet i relation til en minoriseret erfaringshorisont. Nærværende temanummer er et udtryk for den ambition, og vi er særligt stolte af kunne præsentere en temareaktion bestående af forskere, som er centrale for arbejdet med racisme, racialisering og antiracistiske og intersektionelle kritikker i en dansk kontekst.

Spørgsmålet om racialisering har en lang og ikke altid uproblematisk historie i kønsforskningen, hvor temaet i nogle tilfælde har ført til banebrydende analyser, mens det i andre har figureret som et signifikant fravær eller som præget af gode intentioner, der har brolagt veje i problematiske

retninger. Ønsket om at tænke kønsforskningen ud over et hvidt etnocentrisk udgangspunkt stammer især fra sort og de-/postkolonial feminisme, men fandt også vej til *Kvinder, Køn & Forskning* fra tidsskriftets begyndelse. Således hed tidsskriftets allerførste artikel nogensinde om emnet: "Er feminismen kulturimperialistisk?" (Connie Carøe, 1992/1), og den efterlyste blandt andet et øget fokus på race som analytisk kategori, dog uden helt at præcisere hvordan. Siden har andre artikler og temanumre på forskellige måder taget udgangspunkt i erfaringer, analysegreb og teoretiske interventioner fra teorier om (de)kolonialisme, racialisering og (anti)racisme. Dette er blandt andet sket i temanumre som *Kolonialisme og postkolonialisme* (1996/4), *Orientalisme* (2000/3), *Migration og medborgerskab* (2002/2), *Intersektionalitet* (2006/2-3), *Religion* (2005/1-2), *Transnational Experiences. Europe. The Middle East* (2007/2-3), *Hvidhed* (2008/4), *Intersectionalities at work: Concepts and Cases* (2010/2-3) og *Førsteheder* (2016/4). Der er dog et mindretal af disse, som for alvor har centreret begreber som racisme, race og racialisering som analytisk udgangspunkt for forskningen. Som temareaktionens indledning også påpeger, har racebegrebet ofte fungeret som et analytisk forsvindingspunkt og derfor også levet i skyggen af en vis underteoretiserethed i den danske kontekst. Dette søger nærværende temanummer at rette op på og inviterer dermed til et nyt og bedre fokus på race og racialisering som differentierende dynamik. Forskning i racialiseringens og racismens virkemåder er i rivende udvikling verden over. Vi håber med dette temanummer at kunne bidrage til feltet med et fokus på den nordiske og danske kontekst.

*Michael Nebeling Petersen, Mons Bissenbakker
og Camilla Bruun Eriksen*

Preface from the editorial managers

The editorial team of *Women, Gender & Research* is proud to present this special issue on racialization and racism in Denmark. Racialization and racism constitute central social, political, and cultural differentiating axes that underlie structures of inequality, discrimination, and marginalization, which differentiate citizens' access to resources and privileges as well as their relative exposure to exclusion and violence. As both research and anti-racist movements firmly state, racism continues to structuralize inequality and discrimination in explicit as well as subtle ways. In the last four years the editorial collective of *Women, Gender & Research* has (before and under the present editorial management) established an editorial profile and priority, in which minoritization – including racialization and racism – not only constitute an add on to Gender Studies. Rather it has been the aim for the editorial board that intersectional minoritized perspectives - and racialization and racism in particular - constitute the starting point for the feminist conversation and thereby also the central theoretical and empirical domains of Gender Studies. This ambition is reflected in the composition of the editorial board, in which representation is a high priority, as well as in the centering of research written in relation to a minoritized horizon of experience. This special issue is an expression of this ambition, and we are proud to present a special issue editorial team of researchers, who are central for the studies of racism, racialization and antiracist and intersectional critiques in the Danish context.

The question of racialization has a long and not always unproblematic history within gender studies. In some cases, the topic has resulted in groundbreaking analyses, while in others it features as a telling absence or as a problematic path paved by good intentions. The desire to formulate gender studies beyond a white, ethnocentric

perspective originates from Black and de-/post-colonial feminisms in particular, but was also present within *Women, Gender & Research* since its beginning. In fact, the journal's very first article ever published was titled: "Is feminism cultural imperialism?" ["Er feminismen kulturimperialistisk?"] (Connie Carøe, 1992/1). The article calls for an increased focus on race as an analytical category although it does not quite specify in what manner this is to take place. Since then, other articles and special issues have used the experiences, analytical tools, and theoretical interventions from (de) colonialism, racialization, and (anti)racism as a point of departure. These have been featured in special issues such as *Colonialism and post-colonialism* [*Kolonialisme og postkolonialisme*] (1996/4), *Orientalism* [*Orientalisme*] (2000/3), *Migration and citizenship* [*Migration og medborgerskab*] (2002/2), *Intersectionality* [*Intersektionalitet*] (2006/2-3), *Religion* (2005/1-2), *Transnational Experiences. Europe. The Middle East* (2007/2-3), *Whiteness* [*Hvidhed*] (2008/4), *Intersectionalities at work: Concepts and Cases* (2010/2-3) and *Firstness* [*Førsteheder*] (2016/4). The number of articles and issues that center concepts such as racism, race, and racialization as their analytical position is, however, in the minority. As the introduction to this special issue points out, the concept of race has often functioned as an analytical vanishing point, which has thusly lived in the shadow of under-theorization in a Danish context. That is what this special issue attempts to rectify. Thus, our hope is that it can function as an invitation to a new and broader focus on race and racialization as differentiating dynamics and contribute to the field with a focus on Nordic and Danish contexts.

*Michael Nebeling Petersen, Mons Bissenbakker
and Camilla Bruun Eriksen*